

Wat is niet aangeboren hersenletsel

Wat zijn de symptomen en de onzichtbare problematiek.

Danielle Driessen

Revalidatiearts revalidatiecentrum Blixembosch

Inhoud

1. Wat is NAH
2. Oorzaken
3. Hoe vaak komt het voor?
4. Anatomie van de hersenen
5. Gevolgen
6. Herstel
7. Revalidatie

NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

- Beroerte (CVA)
 - Herseninfarct
 - Hersenbloeding

• Ongepland hersenletsel

• Tumoren

• Infecties

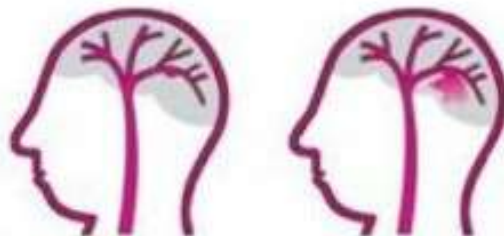
• Ziekten

• Neuropathieën

par

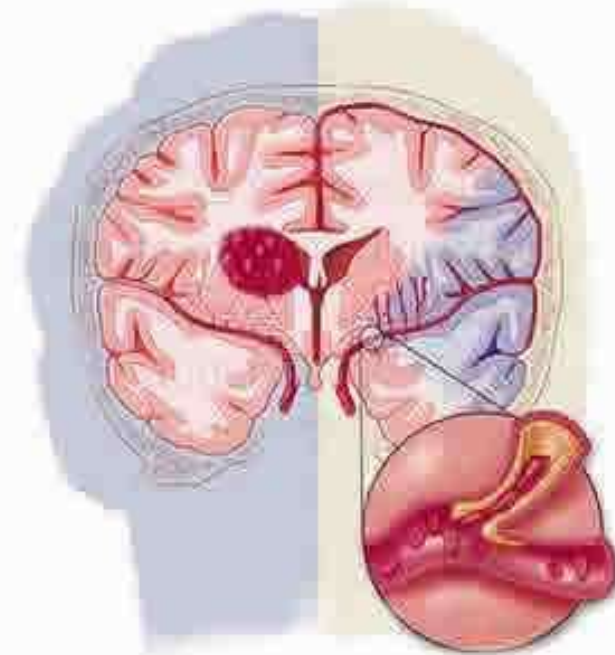
Herseninfarct

Hersenbloeding

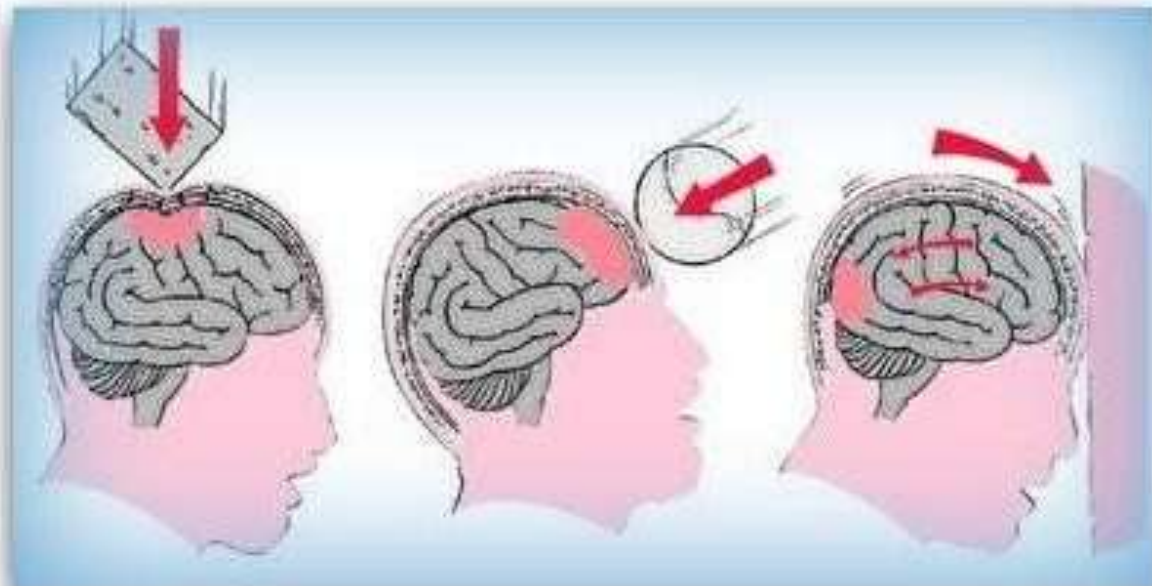
animatie

eningen

NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

- Beroerte (CVA)
 - Herseninfarct
 - Hersenbloeding
- Ongeval: traumatisch hersenletsel
- Tumor
- Infectie
- Zuurstoftekort
- Neurodegeneratieve ziekten: parkinson, Alzheimer, Huntington, MS, etc.

se,

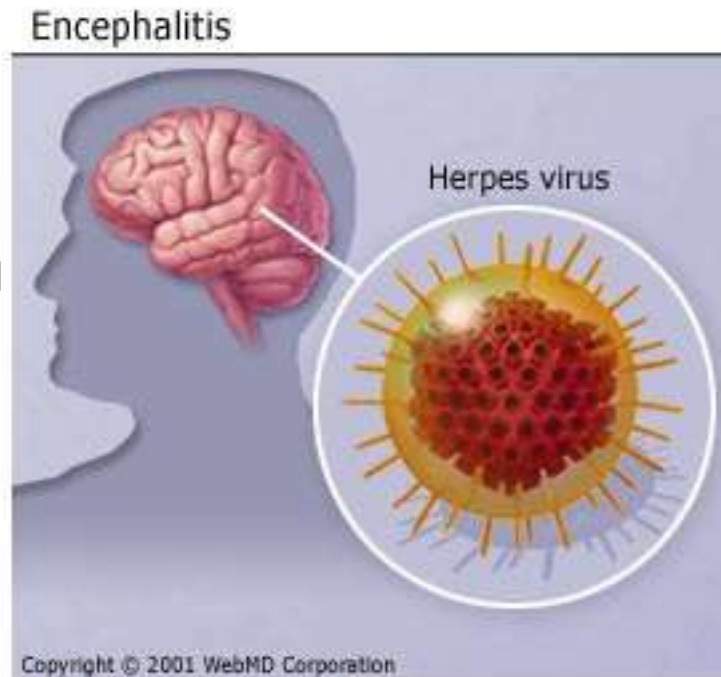
NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

- Beroerte (CVA)
 - Herseninfarct
 - Hersenbloeding
- Ongeval: traumatisch
- Tumoren
- Infecties
- Zuurstof gebrek bij
- Neurologische aandoeningen, zoals parkinson

NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

- Beroerte (CVA)
 - Herseninfarct
 - Hersenbloeding
- Ongeval: traumatisch
- Tumoren
- **Infecties**
- Zuurstof gebrek bij
- Neurologische aandoeningen: multiple sclerose, parkinson

NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

- Bel

—

—

- On

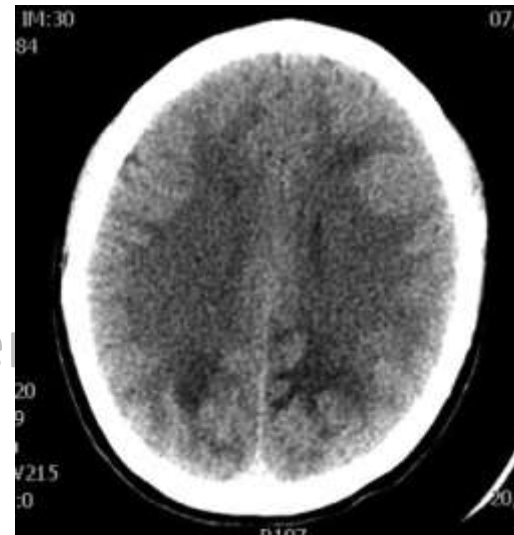
- Tur

- Inf

© NRR

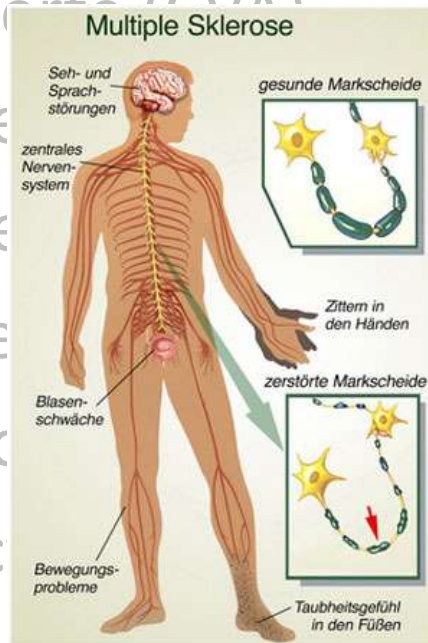
herse

- Zuurstof gebrek bij reanimaties/hartstilstand
- Neurologische aandoeningen: multiple sclerose, parkinson

NAH: Niet Aangeboren Hersenletsel

- Berocite (CVA)
 - He
 - He
- Ongerichte
- Tumoren
- Infecties
- Zuurstof gebrek bij reanimaties/natuurstaat
- Neurologische aandoeningen: multipele sclerose, parkinson

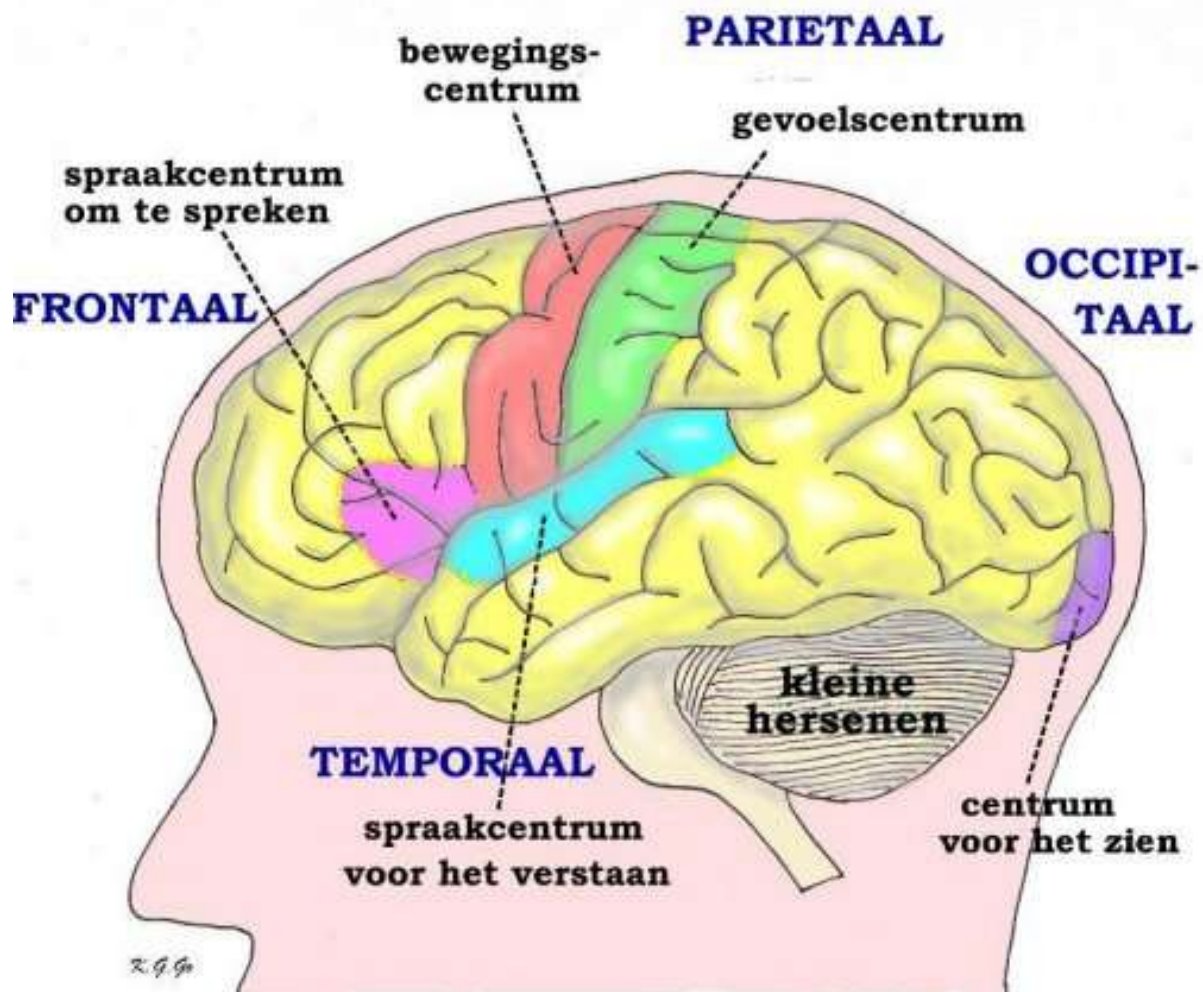
Hoe vaak komt het voor?

160.000 (nieuwe) mensen per jaar in Nederland

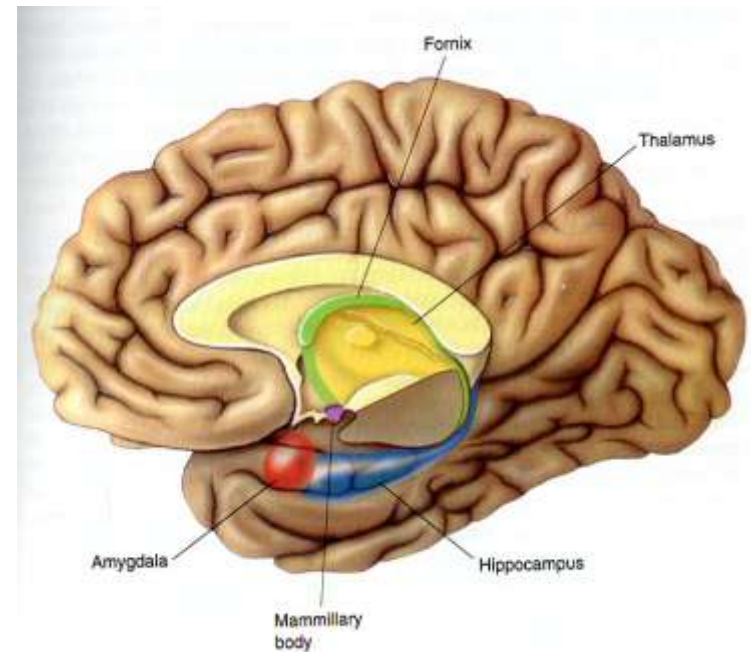
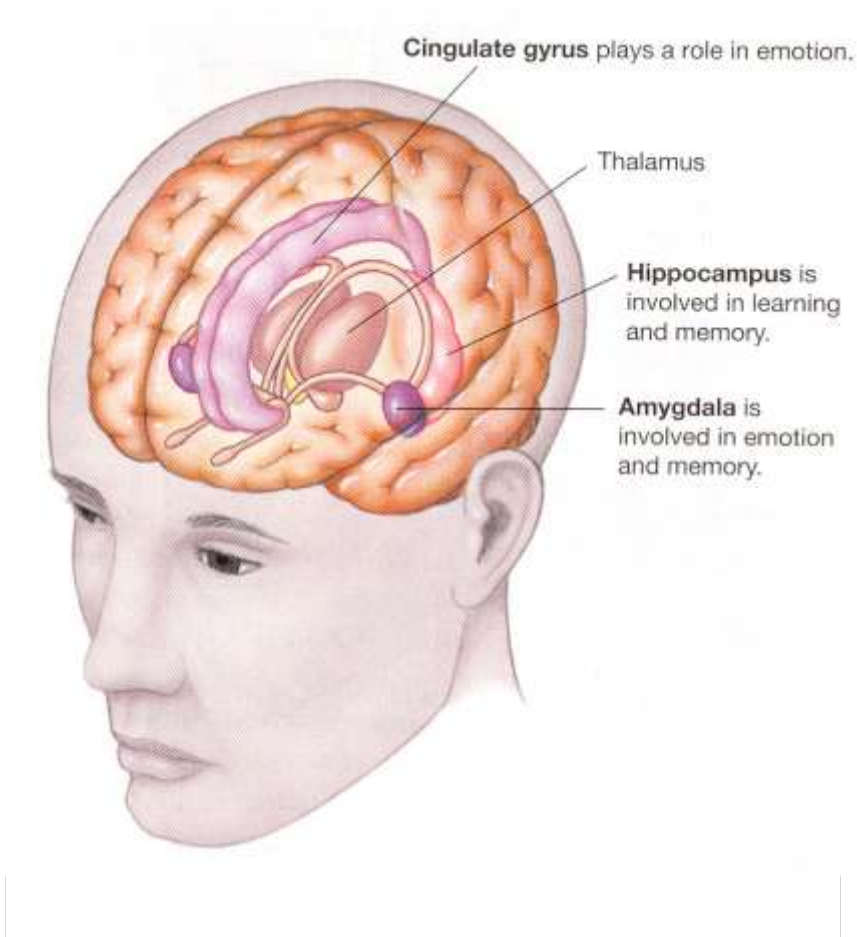
Aantal patiënten in Nederland

- Hersenletsel (NAH) 500.000
- Beroerte/CVA 220.000
- Parkinson 40.000
- Multiple sclerose (MS) 17.000
- Hersentumoren 5.000

Hersenen

Hersenen: emotie en gedrag

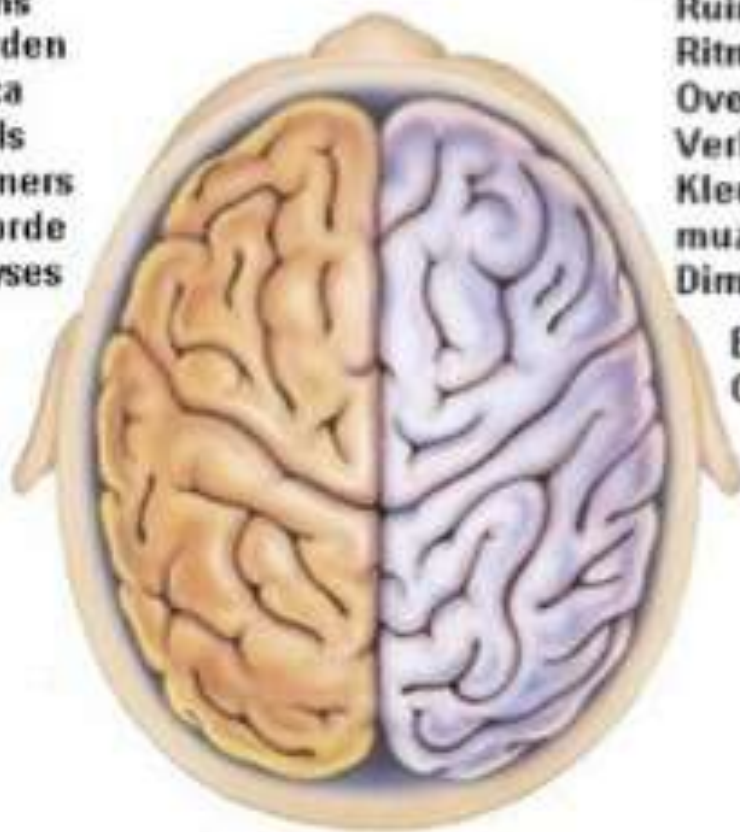
Hersenen: links-rechts verschil

Linker hersenhelft

Tekens
Woorden
Logica
Details
Nummers
Volgorde
Analyses

Rechter hersenhelft

Ruimtelijk
Ritme
Overzicht
Verbeelding
Kleur
muziek
Dimensie
Emotie
Gevoel

Gevolgen NAH: heel divers en afhankelijk van grootte en plek in de hersenen

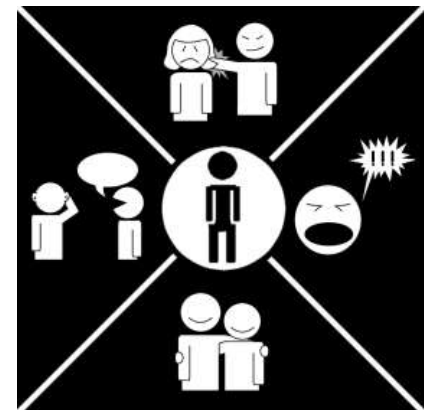

- Krachtsverlies arm/been
- Coordinatie problemen
- Spasme
- Verminderd gevoel
- Veranderde spraak
- Scheve mond
- Visus (zien)

Gevolgen NAH: onzichtbare gevolgen

- Cognitief (denken, waarnemen etc)
- Emotioneel
- Gedragmatig

Gevolgen NAH: onzichtbare

..... Ik kan niets meer spontaan doen, ik moet alles plannen...

..... Ik kan om alles wel huilen...

..... Ik ben al moe als ik opsta...

initiatief

dubbeltaken

geheugen

Maaltijd bereiden....

depressie

ruimtelijke orientatie

moe

waarneming

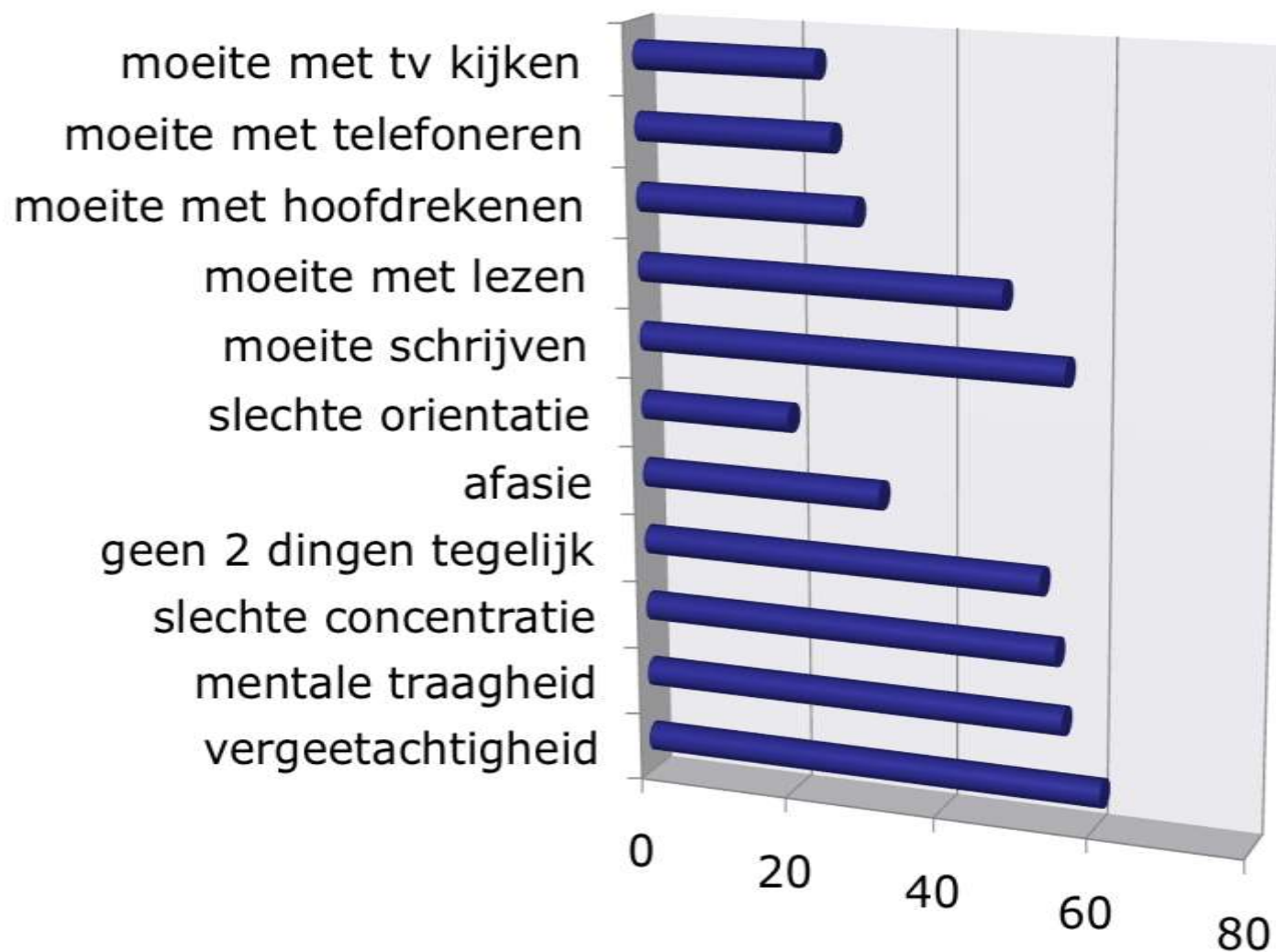
planning en organisatie

inzicht

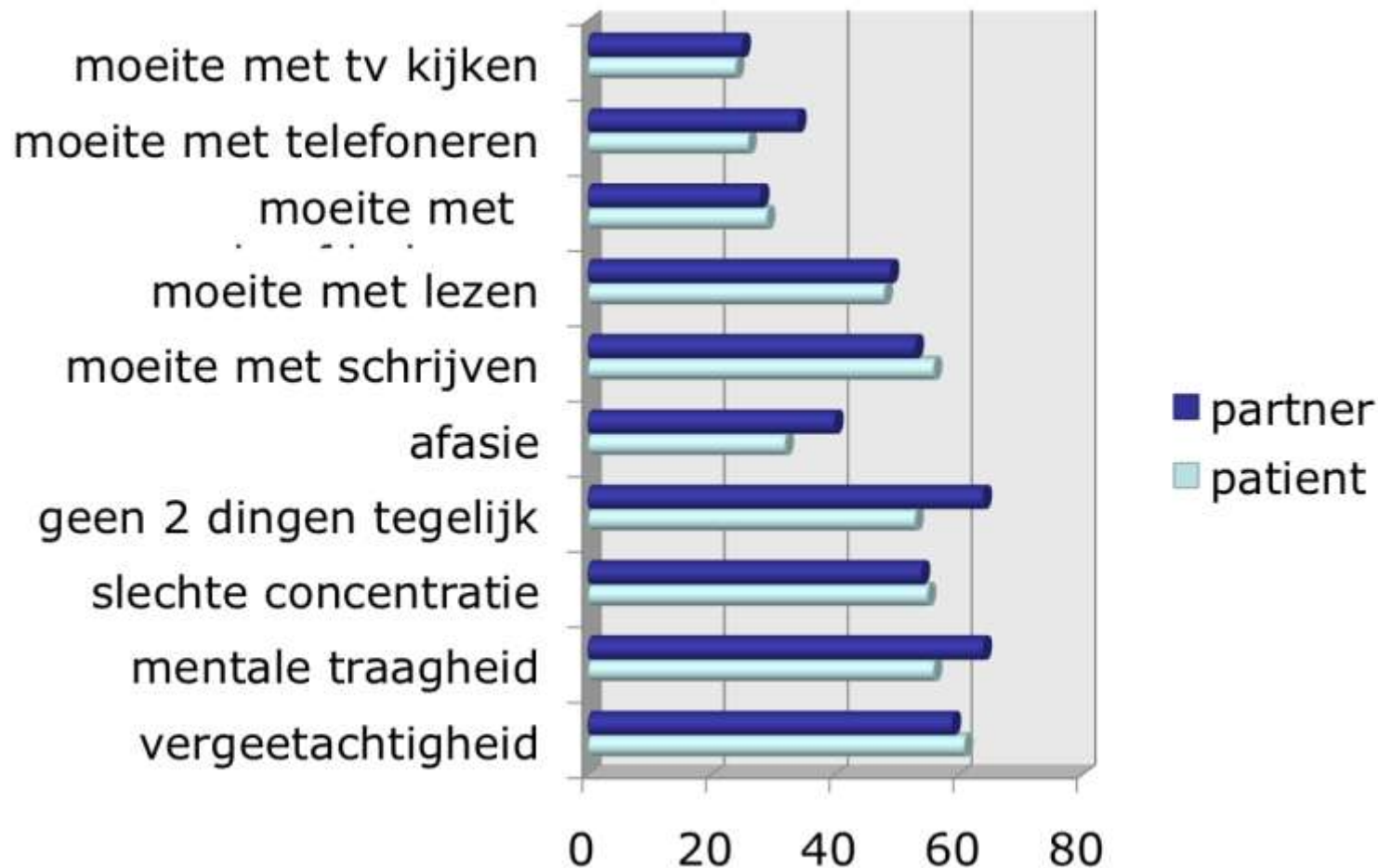
angst

aandacht

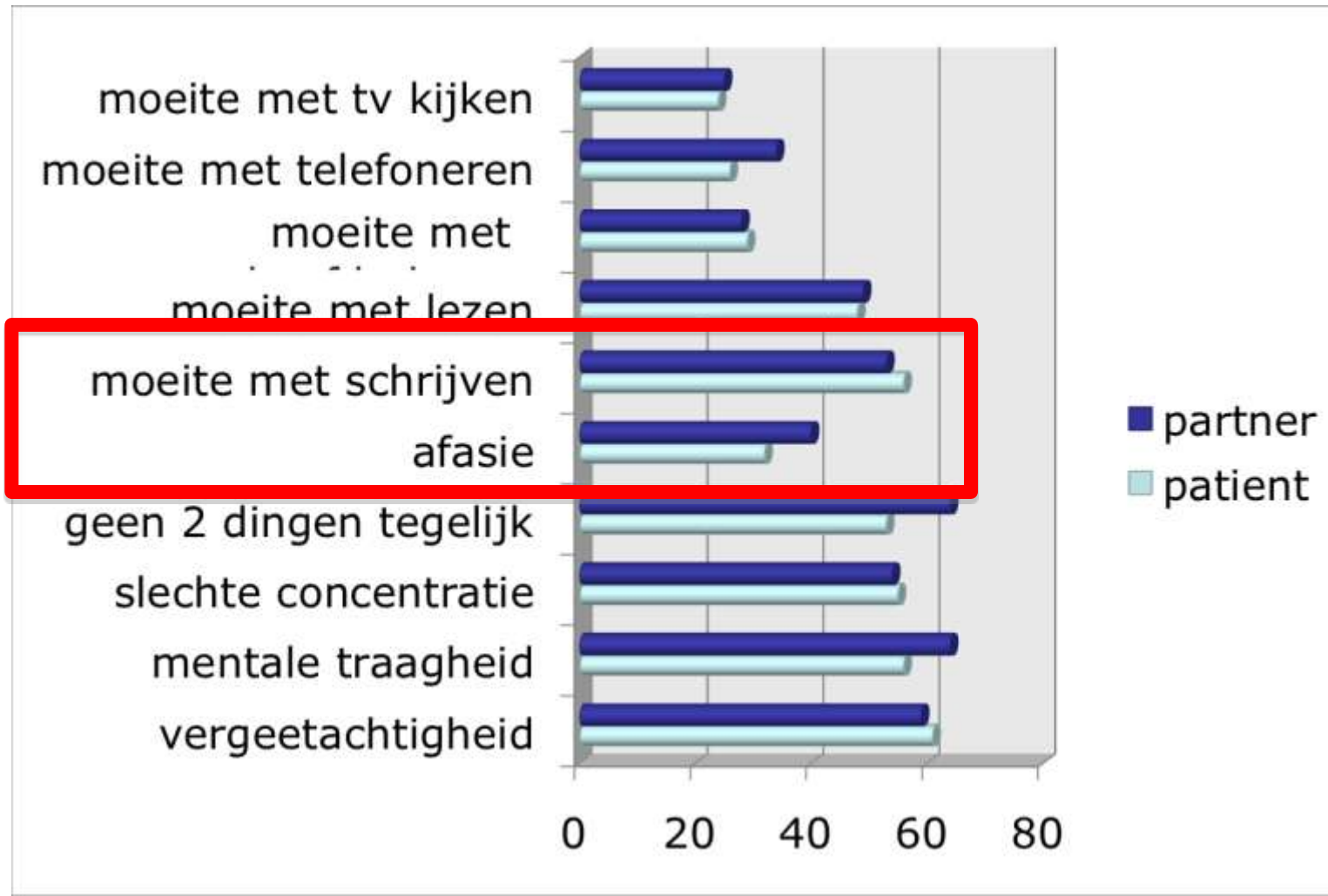
cognitieve klachten 10 maanden na CVA

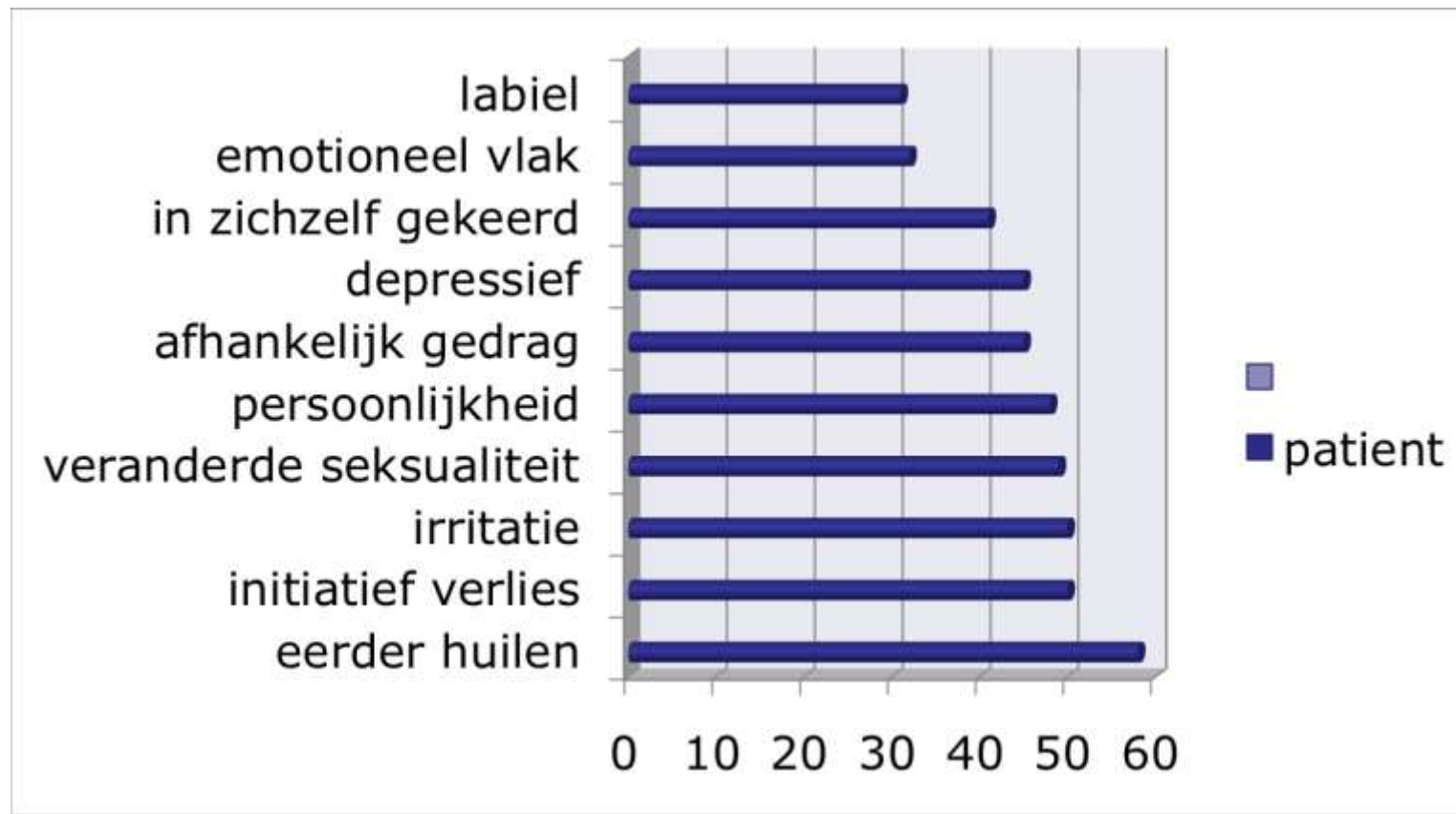
Beleving van de partner

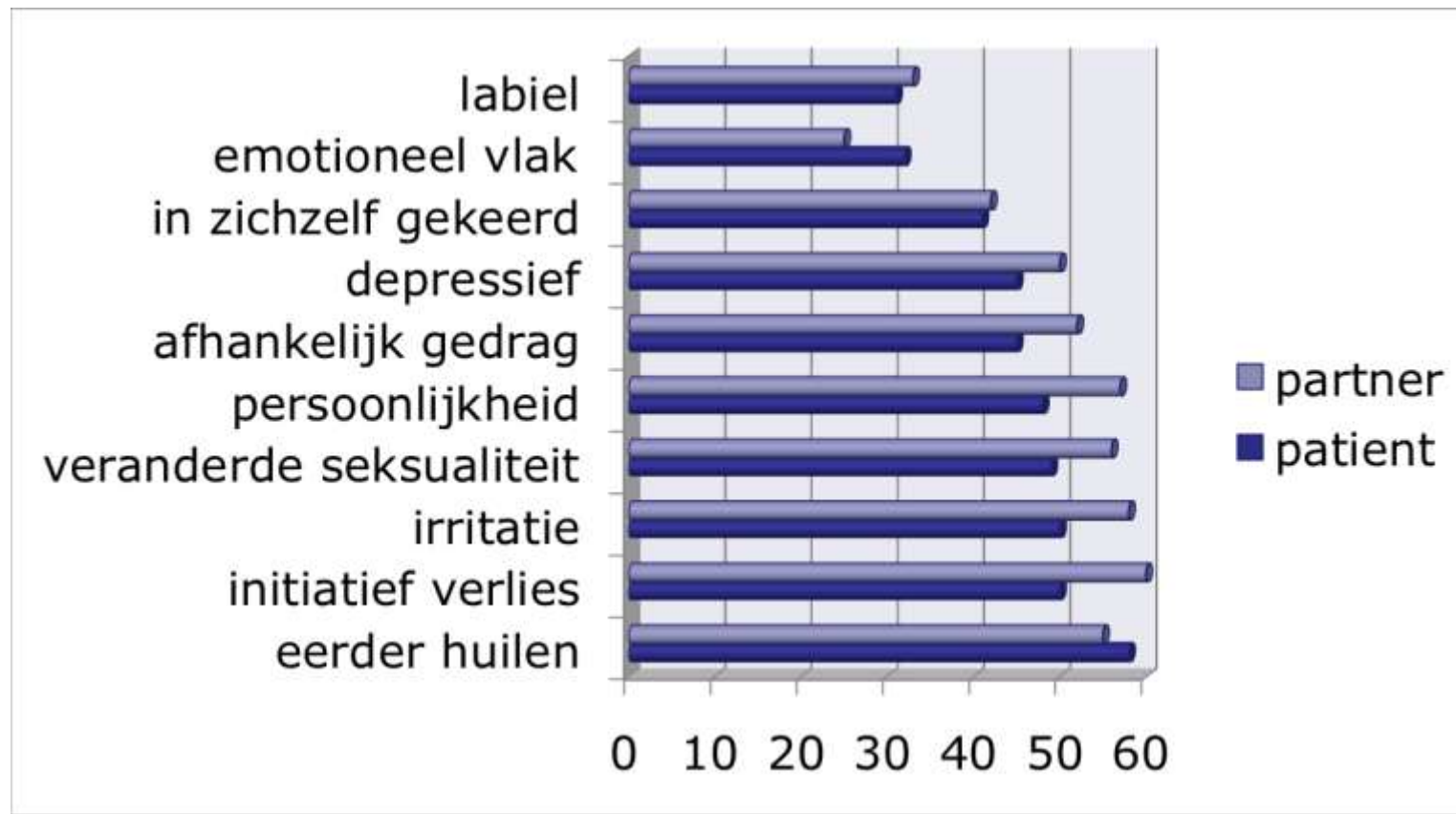
Beleving van de partner

Emotionele en gedragsmatige klachten 10 maanden na beroerte

Emotionele en gedragsmatige klachten 10 maanden na beroerte

Mantelzorgers

... hij doet niets meer, hij zit alleen maar op de bank

... ik mag hem niet alleen laten laten

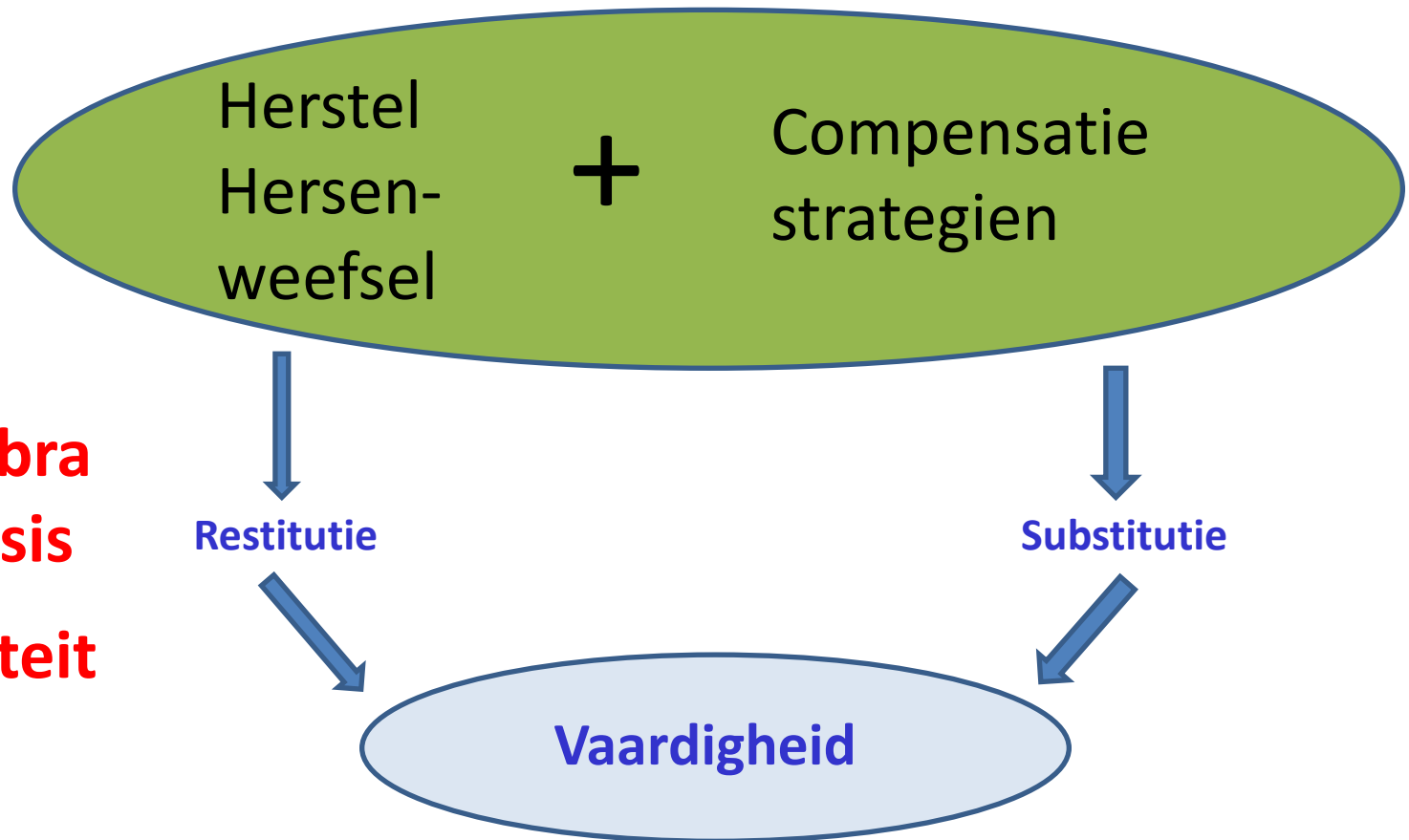
Gevolgen voor partners

- Schaamte
- Frustratie, depressie (>50% na 1 jaar)
- Meer verantwoordelijkheid
- Isolatie
- Omgaan met veranderde partner (veeleisend, prikkelbaar etc)

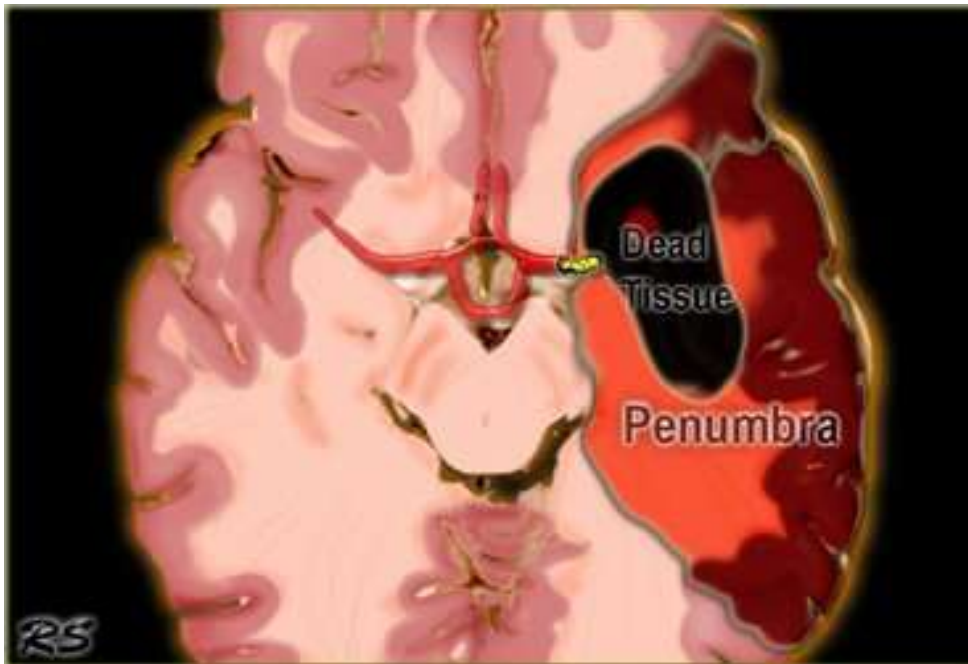

Herstel

Penumbra
Diaschisis
Plasticiteit

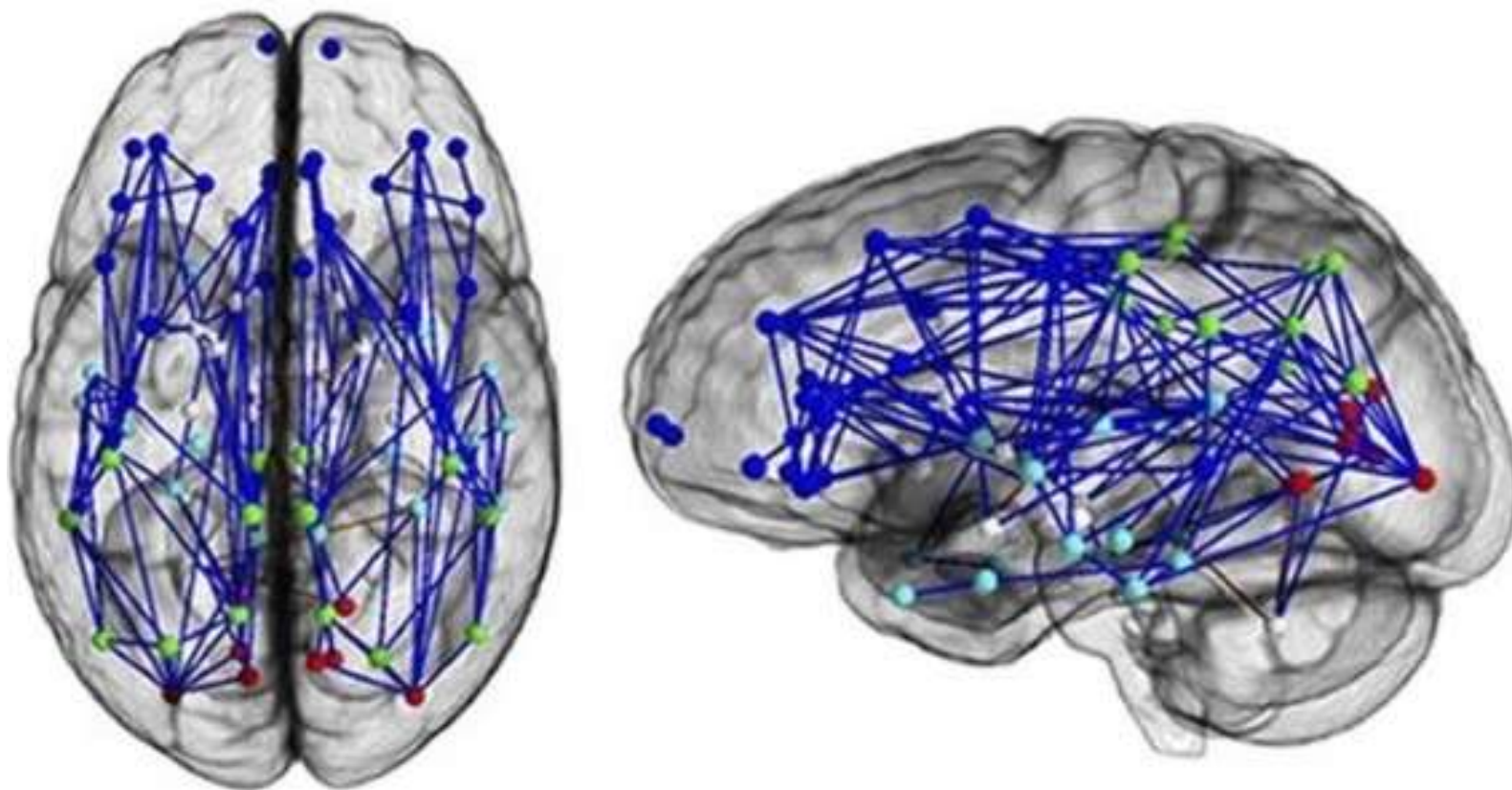

Herstel: penumbra

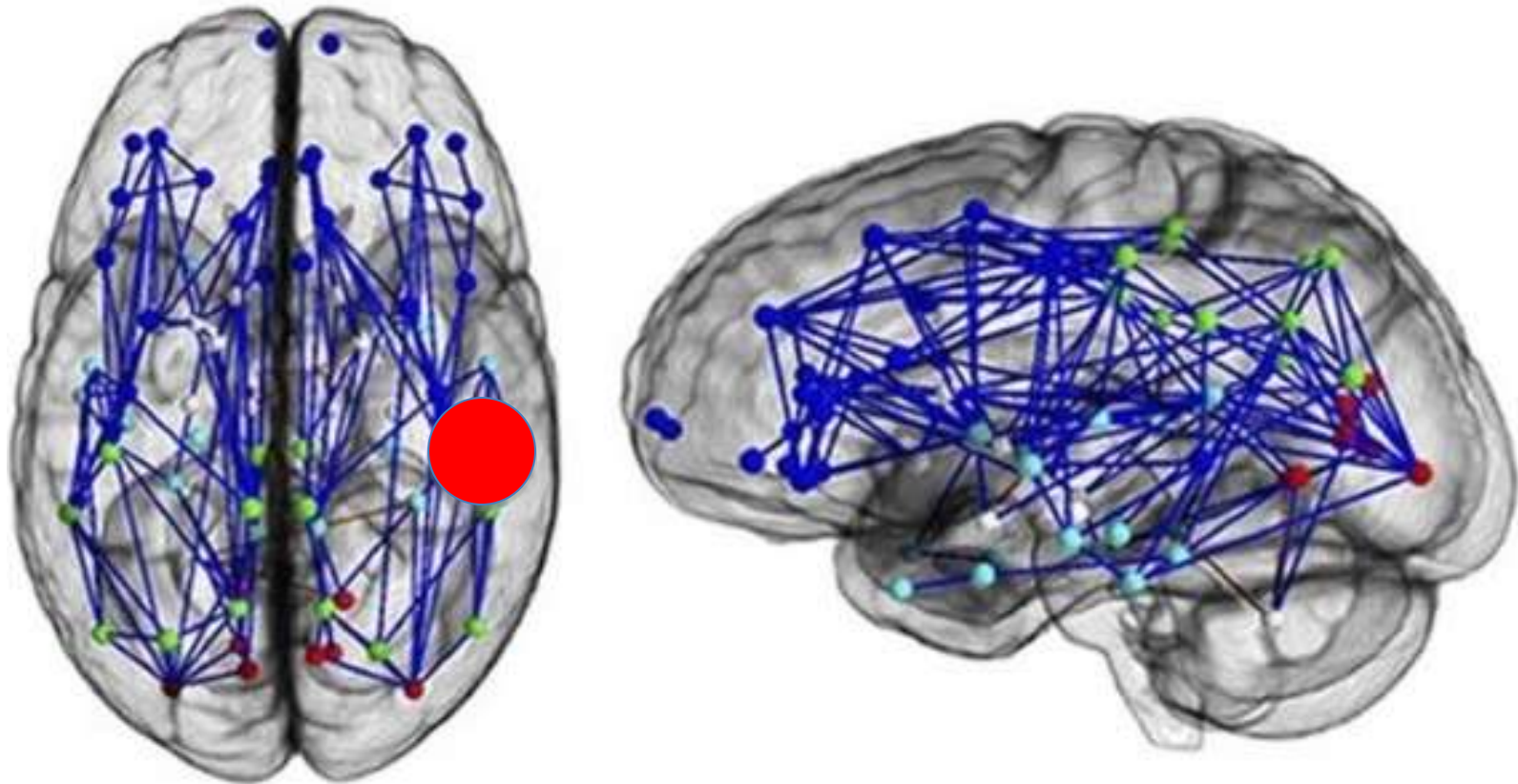

Niet alleen gedeelte van hersenen wat geen bloed meer krijgt, werkt niet meer,
maar ook gedeelte erom heen krijgt minder zuurstof en functioneert minder.

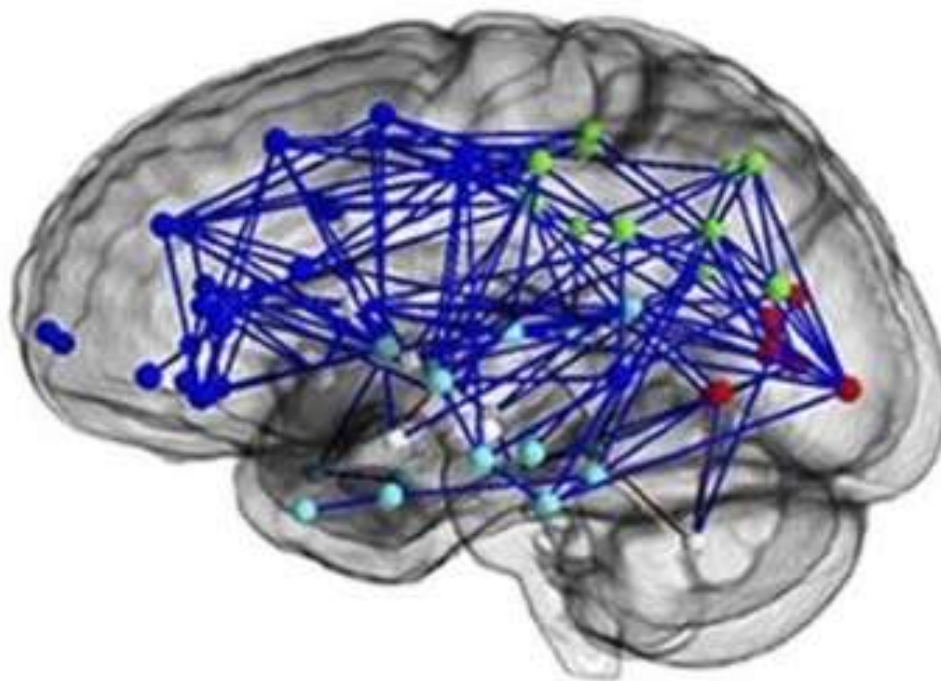
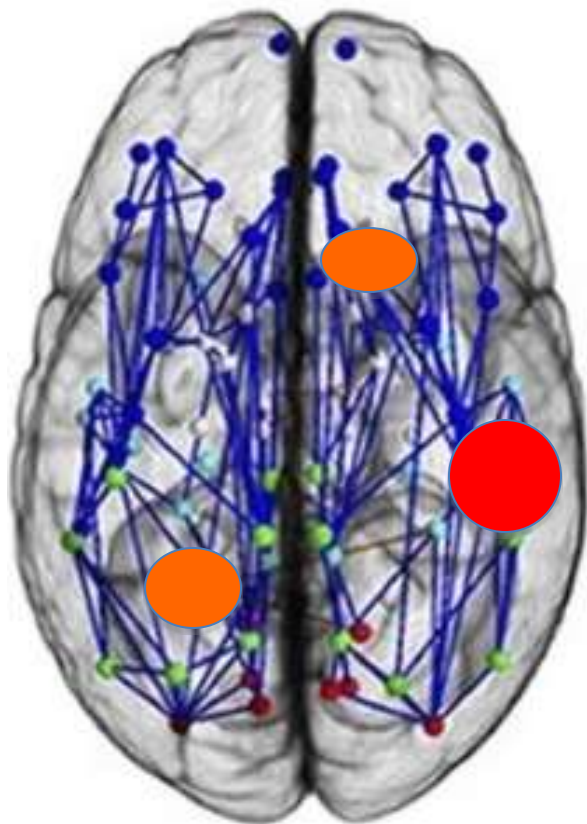
Herstel: diaschisis

Herstel: diaschisis

Herstel: diaschisis

Herstel: plasticiteit

A)

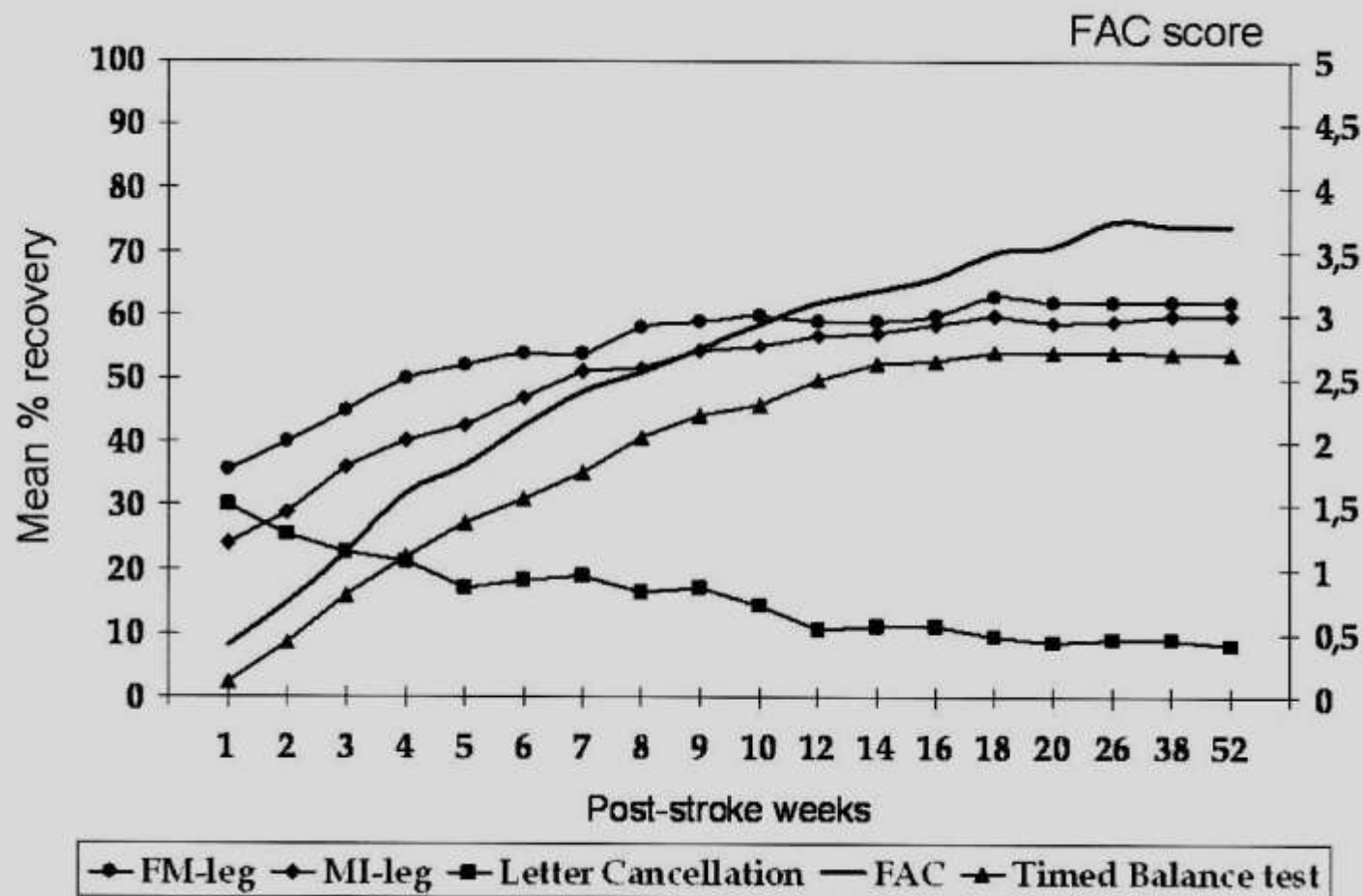

B)

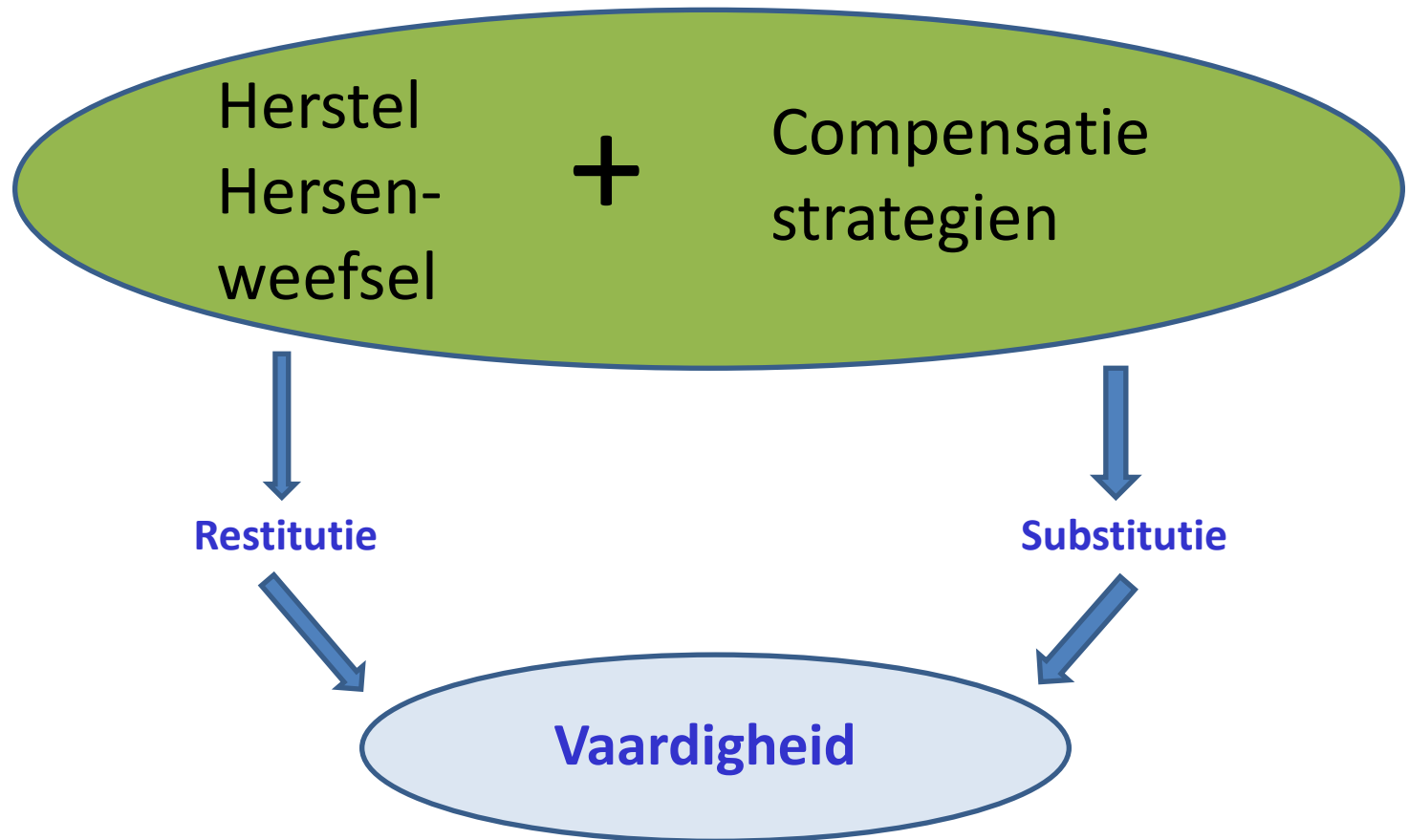

Rood: hersenbeschadiging

Groen: gedeelte van
hersenen wat functie
overneemt

Herstel: revalidatie

Revalidatie

Afasie:

Eerst trachten natuurlijk herstel te bevorden door te oefenen met taal.

Eventueel gebruik maken van links-rechts verschil van de hersenen. (links taal, rechts muziek)

Daarnaast compensatie strategieën aanleren:

1. Andere communicatiemiddelen gebruiken:
gebaren, schrijven, taalzakboek
2. Omgeving aanpassen: gesprekspartner

Take home message

- Verschijnselen van NAH zijn heel verschillend
- Let op de onzichtbare gevolgen
- Bij veel hinder: vraag professionele hulp
- Herstel hersenletsel: belangrijkste natuurlijk herstel, revalidatie om eruit te halen wat erin zit, voornamelijk gericht op compensatiestrategieën.

Handige site: www.hersenletsel-uitleg.nl

